

Quản lý hoạt động tổ chuyên môn tại các trường tiểu học quận Bình Thạnh, thành phố Hồ Chí Minh

Lê Văn Trung*

*Trường Đại học Trà Vinh

Received: 14/5/2023 Accepted: 16/5/2023 Published: 23/5/2023

Abstract: On the basis of theoretical research and survey and assessment of the current situation, the article proposes some measures to manage the activities of specialized groups in primary schools in Binh Thanh district, Ho Chi Minh City.

Keywords: Professional group activities, primary school, Binh Thanh district

1. Đặt vấn đề

TCM là bộ phận đảm nhận các nhiệm vụ chuyên môn trong nhà trường. TCM đóng vai trò là cầu nối giữa Ban giám hiệu với giáo viên và học sinh trong nhà trường. TCM phụ trách tổ chức, chỉ đạo, hỗ trợ, giám sát, kiểm tra, đánh giá các hoạt động dạy và hoạt động học trong nhà trường. Trong bối cảnh đổi mới giáo dục, thực hiện chương trình giáo dục phổ thông cấp tiểu học và sử dụng sách giáo khoa mới, vai trò của TCM càng trở nên quan trọng hơn. TCM thúc đẩy, hỗ trợ, tạo điều kiện cho giáo viên thực hành đổi mới PPDH, phương pháp KTĐG học sinh theo định hướng PTNL người học. Để đảm bảo triển khai hiệu quả chương trình mới, TCM còn đóng vai trò tổ chức, hướng dẫn, hỗ trợ giáo viên bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ, nâng cao năng lực dạy học để đáp ứng các yêu cầu về đổi mới giáo dục.

Tuy nhiên, do nhiều yếu tố khách quan lẫn chủ quan nên một số cán bộ quản lý và các tổ trưởng chuyên môn chưa phát huy hết vai trò đứng đầu của mình, chưa tận dụng hết nội lực vốn có để nâng cao chất lượng hoạt động TCM dẫn đến chất lượng hoạt động các TCM chưa đạt được hiệu quả như mong muốn. Thực tế cho thấy mặc dù hoạt động TCM vẫn được diễn ra thường xuyên tại các trường theo kế hoạch hàng năm của nhà trường và đã mang lại những hiệu quả tích cực; tuy nhiên, hoạt động này ở một số đơn vị vẫn còn mang tính hình thức, chưa thu hút được sự tham gia nhiệt tình của các giáo viên, chưa mang đến những hiệu quả như mong muốn. Do đó, quản lý nhằm nâng cao hiệu quả của hoạt động TCM nâng chất cho ĐNGV đáp ứng yêu cầu của việc triển khai chương trình GDPT mới là rất cần thiết đối với các trường trong giai đoạn hiện tại.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Hoạt động TCM và quản lý hoạt động TCM tại trường tiểu học

2.1.1. **Khái niệm:** Hoạt động TCM là tập hợp các

hoạt động liên quan đến hoạt động chuyên môn của nhà trường, đặc biệt là hoạt động dạy và học, được triển khai bởi TCM nhằm thực hiện các nhiệm vụ chuyên môn, hướng tới việc đạt được các mục tiêu chuyên môn của nhà trường trong mỗi năm học. Các hoạt động của TCM bao gồm: tham gia xây dựng kế hoạch giáo dục của nhà trường, xây dựng và thực hiện KHDH môn học, đề xuất phân công GV giảng dạy và GV chủ nhiệm lớp, tổ chức cho giáo viên lựa chọn sách giáo khoa, đánh giá xếp loại GV theo chuẩn nghề nghiệp giáo viên, tham gia đánh giá Hiệu trưởng – phó Hiệu trưởng theo chuẩn Hiệu trưởng, tổ chức sinh hoạt chuyên môn.

2.1.2. **Nội dung hoạt động TCM tại trường tiểu học:** Nội dung của hoạt động TCM tại trường tiểu học được nêu rõ với 3 nội dung chính như sau: 1) Tìm hiểu Chương trình GDPT 2018; 2) Xây dựng kế hoạch dạy học các môn học và hoạt động giáo dục; 3) Sinh hoạt chuyên môn theo nghiên cứu bài học (NCBH).

2.1.3. **Phương pháp hoạt động TCM tại trường tiểu học**

Phương pháp tổ chức hành chính: Nhà trường cần căn cứ vào những quy chế, quy định về chuyên môn, các văn bản pháp quy có liên quan đã được phổ biến trong tổ chuyên môn để thường xuyên kiểm tra việc thực hiện công việc của tổ trưởng chuyên môn, giáo viên trong các tổ chuyên môn.

Phương pháp tâm lý – xã hội: Tùy theo điều kiện thực tế từng trường, những yêu cầu về nội dung QLHĐTCM, nhà trường có thể lựa chọn và kết hợp nhiều PP quản lý đan xen phù hợp có hiệu quả để duy trì sự ổn định và nâng cao hiệu quả hoạt động của các TCM trong nhà trường đáp ứng yêu cầu nâng cao chất lượng HĐDH trong nhà trường hiện nay.

Phương pháp kích thích: Trong QLGD sự khuyến khích, kích thích từ CBQL đến đối tượng quản lý một cách kịp thời sẽ tạo động lực cho sự phát triển.

Việc tự học, tự bồi dưỡng, trau dồi kỹ năng, tri thức với thời đại hiện nay là rất quan trọng.

2.1.4. Hình thức hoạt động TCM trong trường tiểu học

Theo điều lệ trường tiểu học hình thức hoạt động TCM tại trường tiểu học bao gồm nội dung sau:

SHCM thường xuyên; Được tổ chức định kỳ ít nhất 2 lần/tháng

SHCM theo chủ đề; Đây là nội dung sinh hoạt thường xuyên và rất cần thiết, các chuyên đề cần tập trung vào những đề tài như đổi mới PPGD, rèn luyện các kỹ năng bộ môn, dạy các bài khó, ứng dụng CNTT trong dạy học, sử dụng TBDH, làm mới đồ dùng dạy học, đổi mới KTĐG, bồi dưỡng học sinh năng khiếu, phụ đạo học sinh yếu,...

SHCM dựa trên HĐHT của HS; Trong buổi SHCM chủ yếu phân tích HĐHT của học sinh, tập trung phân tích các vấn đề liên quan đến PTNL HS.

SHCM về vận dụng đổi mới PPDH, sử dụng TBDH; Trước hết GV phải nhận thức đúng và đầy đủ vai trò của việc sử dụng thiết bị vào đổi mới PPDH. Giáo viên cần mạnh dạn, không ngại khó, tự thiết kế và sử dụng đồ dùng thiết bị của mình sẽ giúp rèn luyện được nhiều kỹ năng và phối hợp tốt các PPDH tích cực khác.

Tổ chức tốt các tiết dự giờ, thao giảng; Kỹ năng sư phạm của GV có ảnh hưởng lớn đến việc chất lượng giờ dạy. Ở các buổi sinh hoạt tổ có thể trao đổi, góp ý, giúp nhau sửa chữa những tồn tại, những nhược điểm như phong cách lên lớp, ngôn ngữ diễn đạt, trình bày bảng của GV, ...

2.2. Thực trạng hoạt động TCM và QLHĐ TCM tại các trường tiểu học quận Bình Thạnh, TP Hồ Chí Minh

Tác giả tiến hành khảo sát lấy ý kiến của CBQL (Hiệu trưởng, hiệu phó), giáo viên giảng dạy của 12/23 trường tiểu học quận Bình Thạnh với số lượng là 136 người. Về thực trạng của QLHĐ TCM tại các trường tiểu học quận Bình Thạnh để đánh giá một cách khách quan, khoa học về thực trạng tổ chức, QLHĐ TCM tại các trường tiểu học quận Bình Thạnh, thành phố Hồ Chí Minh.

Các nội dung liên quan đến hoạt động và quản lý hoạt động TCM tại các trường tiểu học quận Bình Thạnh có nhiều nội dung đạt mức khá tốt. Điều đó chứng tỏ tại các trường được khảo sát thì nội dung các hoạt động liên quan đến TCM được các trường quan tâm thực hiện và đạt hiệu quả cao trong quá trình triển khai thực hiện. Đó là các tiêu chí về:

TCM đảm nhận các hoạt động liên quan đến chuyên môn của nhà trường.

Triển khai hiệu quả chương trình GDPT cấp tiểu học trong nhà trường

Đổi mới hiệu quả PPDH và phương pháp KTĐG HS

Đảm bảo và nâng cao chất lượng HĐDH trong nhà trường

Tham gia xây dựng KHGD của nhà trường

Tham gia đánh giá, xếp loại GV theo quy định Chuẩn nghề nghiệp GVPT tham gia đánh giá hiệu trưởng, phó hiệu trưởng theo Chuẩn hiệu trưởng

Nghiên cứu nội dung các văn bản chỉ đạo thực hiện kế hoạch năm học và triển khai CTGDPT của các cơ quan QLGD

Nghiên cứu, đánh giá tình hình thực tế của địa phương và nhà trường để xác định các mục tiêu và chiến lược hoạt động TCM...

Tuy nhiên, ĐNGV ở các trường tiểu học quận Bình Thạnh tuy đủ về số lượng, nhưng chưa đồng đều chất lượng. Nhiều GV chưa bắt kịp với yêu cầu mới của giáo dục. Việc tự học, tự bồi dưỡng để nâng cao CMNV của một bộ phận đội ngũ CBQL, GV còn hạn chế.

Tổ trưởng chuyên môn chưa được đào tạo có hệ thống về QLGD, công việc TCM còn dựa nhiều vào kinh nghiệm bản thân, thiếu sự chủ động.

Các quy định, tài liệu hướng dẫn nghiệp vụ hoạt động TCM còn ít. Dẫn đến nội dung và hình thức hoạt động TCM còn nghèo nàn, mang tính hình thức, không thu hút.

2.3. Đề xuất biện pháp QLHĐ TCM tại các trường tiểu học quận Bình Thạnh, TP Hồ Chí Minh

2.3.1. Nâng cao nhận thức cho CBQL, GV về tầm quan trọng của QLHĐ TCM tại các trường tiểu học

Giúp cho đội ngũ CBQL, GV hiểu rõ hơn nữa về chiến lược phát triển giáo dục của Việt Nam trong thời kỳ mới.

CBQL, GV nhận thức đúng vai trò, tầm quan trọng của hoạt động TCM, TCM là một bộ phận cấu thành trong bộ máy quản lý của nhà trường, có chức năng giúp HT điều hành các hoạt động CMNV liên quan đến dạy và học; TCM trực tiếp quản lý GV theo nhiệm vụ quy định; là đầu mối để HT quản lý nhiều mặt, trong đó, chủ yếu vẫn là HĐDH trong nhà trường.. Là một trong những nhân tố quan trọng góp phần vào sự phát triển của GD&ĐT nước nhà. Từ nhận thức đúng thì CBQL, GV sẽ có những kế hoạch, hành động đúng. Qua đó sẽ đào tạo ra được đội ngũ nhân lực đáp ứng yêu cầu của thời đại.

2.3.2. Tăng cường xây dựng kế hoạch hoạt động của TCM theo hướng đổi mới

XDKH quản lý hoạt động TCM ở các trường tiểu

học có vai trò hết sức quan trọng, kế hoạch sẽ là cơ sở để CBQL cũng như TCM làm căn cứ triển khai công tác quản lý. Để XDKH cần xác định mục tiêu, chương trình, các giai đoạn hành động, điều kiện, thời gian, phương tiện cần thiết để đạt mục tiêu đề ra.

XDKH bồi dưỡng đội ngũ TTCM lựa chọn được những GV có năng lực chuyên môn, phẩm chất chính trị tốt để đảm nhiệm vai trò người “thợ cày” trong điều hành TCM theo định hướng đổi mới PPGD và KTĐG tiếp cận năng lực học sinh.

Trang bị cho đội ngũ TTCM những vấn đề về lý luận và kỹ năng cơ bản để họ chủ động trong việc quản lý, điều hành hoạt động của TCM chất lượng và hiệu quả.

2.3.3. Tăng cường chỉ đạo đổi mới sinh hoạt TCM theo hướng nghiên cứu bài học (NCBH)

Mục đích của NCBH là tìm hiểu những gì HS nghĩ, HS tư duy để từ đó GV có những PPD cho phù hợp chứ không phải là một bài biểu diễn. Giúp GV nâng cao năng lực dạy học, tạo môi trường học tập, nghiên cứu, giao lưu, học hỏi lẫn nhau giữa các GV trong TCM.

Qua hoạt động NCBH TCM giúp GV cải tiến được nội dung dạy học cụ thể thông qua quá trình hợp tác với các GV trong tổ, họ sẽ hiểu sâu hơn về nội dung kiến thức của bài học. HS là trọng tâm, hiểu HS hơn, hiểu cách HS học và suy nghĩ cũng như cách HS ấy hiểu bài.

Tăng cường chỉ đạo đổi mới sinh hoạt TCM theo NCBH tạo cơ hội cho HS nâng cao năng lực chuyên môn, kỹ năng sư phạm và phát huy khả năng sáng tạo trong việc các dụng các hình thức và PPDH.

2.3.4. Tăng cường bồi dưỡng và tự bồi dưỡng CMNV và năng lực quản lý cho tổ trưởng chuyên môn

Mục tiêu của biện pháp này là nâng cao nhận thức cho CBQL và TTCM nhận thức đầy đủ về sự cần thiết phải nâng cao bồi dưỡng năng lực cho TTCM. Trong thực tế việc nâng cao năng lực cho đội ngũ này là một nhiệm vụ bức thiết vì hiện nay đa phần đội ngũ TTCM đang làm dựa theo kinh nghiệm là chính, phần lớn chưa được đào tạo, bồi dưỡng về QLGD.

Để phát huy hiệu quả quản lý về chuyên môn TTCM phải có đủ năng lực về công tác quản lý. Nó bao gồm các kỹ năng quản lý và điều hành hoạt động chuyên môn.

Tạo điều kiện cho tổ trưởng chuyên môn nhằm phát huy và khẳng định được vai trò quản lý của họ. Qua đó giúp Hiệu trưởng giám sát, đôn đốc GV trong tổ tham gia các hoạt động của tổ một cách tích cực, hiệu quả. Đồng thời chia sẻ gánh nặng trong công tác quản lý để từ đó Hiệu trưởng xây dựng các kế hoạch

và triển khai thực hiện các kế hoạch về TCM phù hợp với tình hình thực tiễn của nhà trường.

2.3.5. Nâng cao hiệu quả KTĐG hoạt động của TCM

Kiểm tra, đánh giá là khâu quan trọng không thể thiếu trong quá trình tổ chức hoạt động của TCM. Nó cũng là công cụ quan trọng để có thể giúp Hiệu trưởng biết được kế hoạch hoạt động của TCM đang thực được đến đâu, hiệu quả như thế nào. Để từ đó có thể kịp thời điều chỉnh cho phù hợp với kế hoạch.

Cùng với đó để nâng cao hiệu quả hoạt động của TCM cần tăng cường công tác kiểm tra, giám sát ở tất cả các khâu trong công tác tổ chức hoạt động của TCM từ việc khảo sát thực trạng, xác định nội dung, lập kế hoạch, triển khai chỉ đạo thực hiện.

2.3.6. Đầu tư CSVC, TBDH hiện đại để đội ngũ CBQL, GV phát huy tốt trình độ chuyên môn của mình

Hoạt động của TCM là hoạt động trung tâm của nhà trường, chất lượng giáo dục - đào tạo phụ thuộc rất lớn vào chất lượng hoạt động của TCM. Đảm bảo các điều kiện hoạt động cho các TCM chính là biện pháp tối ưu để nâng cao chất lượng hoạt động của TCM, tiến tới nâng cao CLDH và giáo dục trong các nhà trường.

Vấn đề *phương tiện* được đề cập đến ở đây bao gồm hai khía cạnh: cả các phương tiện dạy học dùng cho mỗi GV, cả các phương tiện cần thiết cho sinh hoạt, nghiên cứu chuyên môn của các TCM.

3. Kết luận

Quản lý hoạt động TCM là nội dung rất quan trọng ở các trường tiểu học. Qua kết quả nghiên cứu lý luận và *đánh giá thực trạng, tác giả đã chỉ ra các nội dung liên quan đến hoạt động TCM* tại các trường tiểu học quận Bình Thạnh và QLHĐ TCM tại các trường tiểu học quận Bình Thạnh để nhận ra những ưu điểm mà các trường đã triển khai và đạt được hiệu quả cao trong thời gian qua đồng thời chỉ ra những hạn chế mà các trường còn vướng mắc; là căn cứ để tác giả xuất 6 biện pháp QLHĐ TCM tại các trường tiểu học quận Bình Thạnh. Qua khảo nghiệm bước đầu cho phép khẳng định tính cần thiết và khả thi của 6 biện pháp trên.

Tài liệu tham khảo

- Quốc hội (2019), *Luật số 43/2019/QH14 về sửa đổi Luật Giáo dục*. Hà Nội
- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư 32/2018/TT-BGDĐT về Ban hành chương trình giáo dục phổ thông*. Hà Nội
- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư số 20/2018/TT-BGDĐT về ban hành quy định chuẩn nghề nghiệp giáo viên cơ sở GDPT*. Hà Nội